

Bestseller internațional

Pescărușul Jonathan Livingston

o poveste

Ediție nouă completă cu un capitol final inedit

Richard Bach

Fotografii de Russell Munson

Raftul
Denisei

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

RICHARD BACH

Pescărușul Jonathan Livingston

Fotografii de
RUSSELL MUNSON

Traducere din engleză de
ANCA NEMOIANU

HUMANITAS
fiction

Redactori: Daniela Ştefănescu, Raluca Popescu
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Ioana Vîlcu
DTP: Iuliana Constantinescu, Carmen Petrescu

ISBN 978-973-689-769-6 (pdf)

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372.743.382; 0723.684.194

Adevăratului Pescăruș Jonathan,
care trăiește în noi toți

JonathanLivingstonSeagull.com

Partea întâi

Era dimineață și un soare proaspăt strălucea de aur peste clipocitul mării domoale.

La o milă de țărm, o barcă de pescari legase prietenie cu apa, iar chemarea pentru Breakfast Flock[1] scânteiase în aer până când apărură o mie de pescăruși care încercau, zvâcnind și zbătându-se, să obțină câteva firimituri de hrană. Începea o nouă zi de muncă.

Dar, departe și singur, străin de orice barcă și țărm, Pescărușul Jonathan Livingston exersa. La trei sute de picioare înălțime, el își coborî picioarele palmate, își ridică ciocul străduindu-se să-și mențină, cu greutate, aripile într-un arc dureros. Acesta îi îngăduia să zboare nespus de încet, și-acum el încetinise până ce vântul îi devenea doar o șoaptă-n obraz, iar oceanul stătea neclintit sub el. Își îngusta ochii într-o concentrare cumplită, își ținea răsuflarea, își

1 *Breakfast Flock* este numele prin care autorul indică organizarea stolului în vederea obținerii hranei de dimineață (*breakfast* = micul dejun). (N. tr.)

încorda aripile… încă… încă puțin. Penele i se zburliră, atinse limita de viteză și căzu.

Pescărușii, după cum știți, nu șovăie, n-ating niciodată acest prag. A se poticni în zbor este pentru ei rușine și mare ocară.

Dar Pescărușul Jonathan Livingston, fără a se rușina, întinzându-și din nou aripile în arcul acela tremurător – mai încet, și mai încet, și poticnindu-se din nou –, nu era o pasăre ca oricare.

Cei mai mulți pescăruși nu caută să învețe decât elementele de bază ale zborului – cum să ajungă de pe mal până la hrană și înapoi. Pentru cei mai mulți pescăruși, nu zborul contează, ci hrana. Dar pentru acest pescăruș zborul era totul, nu hrana. Mai mult decât orice pe lume, Pescărușului Jonathan Livingston îi plăcea să zboare.

Acest fel de a gândi, observase și el, nu era deloc mijlocul prin care să devină popular printre celelalte păsări. Chiar și părinții lui se îngroziseră văzând că Jonathan își petrecea zile întregi de unul singur, făcând sute de planări joase, exersând.

Nu știa de ce, dar, când zbura deasupra apei, la altitudini mai joase decât jumătate din întinderea aripilor sale, putea să stea în aer mai mult, cu mai multă ușurință. Plutirile lui nu se mai încheiau cu obișnuita cădere în picioare care împroșca marea, ci cu un lung siaj orizontal, în care atingea suprafața cu picioarele strânse aerodinamic pe lângă corp. Când își începuse glisadele aterizând cu

picioarele sus pe plajă, străbătând apoi cu pasul lungimea glisadei sale-n nisip, părinții lui se îngroziseră și mai mult.

— De ce, Jon, de ce? îl întrebă mama lui. De ce-ți vine atât de greu să fii la fel cu ceilalți din stol, Jon? De ce nu lași pelicanii sau albatroșii să zboare așa de jos? De ce nu *mănânci*? Fiule, ai ajuns numai pene și os!

— Nu-mi pasă că am ajuns numai pene și os, mami. Vreau să știu ce pot realiza în văzduh și ce nu. Atâta tot. Vreau să știu.

— Ascultă, Jonathan, i-a spus tatăl, nu fără blândețe. Iarna nu e prea departe. Bărcile o să fie puține, iar peștele de la suprafață va înota mai la fund. Dacă tot vrei să înveți, învață despre hrană și cum se obține. Povestea asta cu zborul e bună, nu zic nu, dar nu poți să te hrănești cu glisade, o știi și tu. Nu uita că zbori ca să te hrănești.

Supus, Jonathan a încuviințat. Zilele următoare, a încercat să se poarte ca ceilalți pescăruși; a încercat, într-adevăr, țipând și luptând cot la cot cu Stolul, pe lângă diguri și bărci de pescuit, plonjând după resturi de pește și pâine. Dar nu a reușit deloc.

Nu are nici un rost, se gândea el, scăpând intenționat un mic hering, obținut cu multă greutate, drept în gura unui pescăruș bătrân și flămând care-l fugărea. Mai bine mi-aș petrece timpul ăsta învățând cum să zbor. Sunt atâtea lucruri de învățat.

N-a trecut mult și Pescărușul Jonathan era din nou singur, departe, pe mare, flămând, fericit, învățând.

Îl preocupa viteza și după o săptămână de exercițiu știa despre aceasta mai multe lucruri decât cel mai rapid pescăruș în viață.

La o mie de picioare, dând din aripi cu toată puterea, s-a angajat într-un picaj vertical amețitor, și astfel și-a dat seama de ce pescărușii nu se lansează-n picaj. În numai șase secunde atinsese șaptezeci de mile pe oră, viteza la care, dacă îți ridici aripile, îți pierzi echilibrul.

De fiecare dată i se întâmpla la fel. Deși era prudent, deși se folosea de întreaga sa îndemânare, la viteze foarte mari își pierdea controlul.

Se înălța la o mie de picioare. La început, cu toată puterea drept înainte, apoi își lua avânt, dând din aripi, și-și dădea drumul vertical. Atunci, de fiecare dată, aripa stângă i se bloca la ridicare, el se răsucea violent spre stânga, își oprea și aripa dreaptă ca să se redreseze și țâșnea ca focul într-o vrie sălbatică spre dreapta.

Nu putea să se concentreze îndeajuns când își ridica aripile. De zece ori a încercat și tot de zece ori – zburând cu șaptezeci de mile pe oră – a explodat într-o masă învolburată de pene, fără control, prăbușindu-se în apă.

Secretul, își spunea el apoi, ud leoarcă, este să-ți ții aripile nemișcate la viteze mari – să dai din aripi până atingi cincizeci de mile pe oră și apoi să le ții nemișcate.

A încercat din nou, de la două mii de picioare înălțime, rostogolindu-se în picaj, cu ciocul drept în jos, cu aripile întinse și nemișcate din clipa în care a depășit cincizeci de mile pe oră. I-a trebuit o forță teribilă, dar a

izbutit. În zece secunde a atins peste nouăzeci de mile pe oră. Jonathan stabilise recordul mondial de viteză pentru pescăruși.

Dar victoria a fost de scurtă durată. În clipa în care a început redresarea, în clipa în care și-a schimbat unghiul aripilor, a căzut în același dezechilibru cumplit, care, la nouăzeci de mile pe oră, l-a izbit cu puterea dinamitei. Pescărușul Jonathan a explodat între cer și pământ și s-a izbit de apa tare ca piatra.

Când și-a revenit era noaptea târziu, iar el plutea în lumina lunii pe suprafața oceanului. Aripile-i erau două bare zgrunțuroase de plumb, dar greutatea insuccesului parcă atârna și mai greu pe umerii lui. Își dorea, vlăguit, ca această greutate să-l tragă încet la fund, să pună capăt la toate.

Pe când se scufunda ușor, o voce seacă, stranie se ridică dinlăuntrul lui. N-am ce să fac. Sunt un pescăruș. Sunt mărginit prin însăși natura mea. Dacă aș fi învățat atât de multe despre zbor, aș avea în cap diagrame, nu creier! Dacă m-aș fi născut să zbor cu viteză, aș avea aripi scurte ca șoimul și m-aș hrăni cu șoareci în loc de pești. Avea dreptate tata. Trebuie să uit astea. Trebuie să mă întorc iar acasă la Stol și să fiu mulțumit cu ceea ce sunt, un biet pescăruș mărginit.

Vocea se stinse, și Jonathan aprobă. Noaptea, locul pescărușului e pe mal, și din clipa aceea el jură că va deveni un pescăruș normal. Așa toată lumea va fi mulțumită.

Se desprinse cu greu de apa întunecată și zbură către țărm, mulțumit de ceea ce învățase despre zborul jos, care ușurează munca.

Nu, și-a spus. Am terminat cu ceea ce am fost, s-a terminat cu tot ce-am învățat. Sunt un pescăruș ca oricare altul și voi zbura ca un pescăruș de rând. S-a ridicat, cu greu, până la o sută de picioare, și a dat cu putere din aripi, grăbindu-se spre țărm.

Hotărârea de a se comporta ca oricare alt pescăruș din Stol îl făcea fericit. Nu va mai avea nici o legătură cu forța care-l îndemnase să învețe, nu va mai cunoaște nici ispita, nici înfrângerea. Și era atât de bine să nu se mai gândească la nimic și să zboare prin întuneric, către luminile de pe plajă.

Întuneric! Vocea seacă scrâșni alarmată. *Pescărușii nu zboară niciodată pe întuneric!*

Jonathan nu i-a dat ascultare. E atât de bine, își spunea. Luna și luminile care licăreau pe apă, aruncând mici reflexii de far în noapte, iar în jur atâta liniște, atâta nemișcare…

Coboară! Pescărușii nu zboară niciodată pe întuneric! Dacă ai fi fost născut să zbori pe întuneric, ai avea ochi de bufniță! Ai avea diagrame în loc de creier. Ai avea aripile scurte ale șoimului!

Acolo, în noapte, la o înălțime de o sută de picioare, Pescărușul Jonathan Livingston clipi. Dispăruseră toate, și hotărârile lui, și durerea.

Aripile scurte. *Aripile scurte ale șoimului!*

Iată răspunsul! Ce prost am fost! Am nevoie de niște aripioare minuscule, trebuie să-mi îndoi aripile și să zbor numai cu vârful lor! *Aripi scurte!*

Se înălță la două mii de picioare deasupra apei întunecate și, fără să se mai gândească la insucces sau la moarte, își strânse aripile pe lângă corp, își întinse numai vârfurile lor, pumnale înguste și ascuțite, și se lansă într-o cădere verticală.

Vântul îi huruia monstruos în cap. Șaptezeci de mile pe oră, nouăzeci, o sută douăzeci, și mai repede; cu o zvâcnire ușoară a aripilor, abia simțită, se redresă din picaj și zbură pe deasupra valurilor, o ghiulea cenușie sub lumina lunii.

Închise ochii împotriva vântului, cuprins de fericire. O sută patruzeci de mile pe oră! Iar controlul – perfect! Dacă aș plonja de la cinci mii de picioare, în loc de două mii, mă întreb oare cât de repede…

Jurământul de mai-nainte fusese uitat. Pierise odată cu vântul. Și totuși nu se simțea vinovat că nu se ținuse de cuvânt. Asemenea făgăduieli sunt pentru pescărușii de rând! Dar cel care a atins măiestria nu are nevoie de asemenea jurăminte.

La răsăritul soarelui, Pescărușul Jonathan exersa din nou. De la înălțimea de cinci mii de picioare, bărcile de pescari păreau mici puncte pe suprafața albastră a apei. Breakfast Flock era un nor difuz din fire de praf care se roteau.

Era viu, cuprins de un tremur de plăcere abia simțit, mândru că își stăpânea frica. Atunci, fără ceremonie, își strânse aripile, întinzându-și numai vârfurile scurte și ascuțite, și plonjă spre apă. După ce trecu de patru mii de

picioare, atinse viteza maximă; vântul era un zid puternic de sunet. Nu mai putea mări viteza. Zbura acum drept în jos, cu două sute paisprezece mile pe oră. A înghițit, știind că dacă i s-ar desface aripile la o asemenea viteză s-ar transforma într-un milion de firimituri de pescăruș. Dar viteza era putere, viteza era bucurie, viteza era frumusețe pură.

Începu redresarea la o mie de picioare, iar vârfurile aripilor tremurau și vuiau înăbușit în vântul acela cumplit, barca și mulțimea de pescăruși se clătinau și veneau cu iuțeală de meteori, chiar în întâmpinarea lui.

Nu se putea opri; nici măcar nu știa cum să se întoarcă la viteza asta.

Ciocnirea însemna moarte fulgerătoare.

Așa că închise ochii.

În dimineața aceea, îndată după răsăritul soarelui, Pescărușul Jonathan Livingston a trecut ca o săgeată prin Breakfast Flock, depășind două sute douăsprezece mile pe oră, cu ochii închiși, într-un uriaș țipăt vâjâitor de vânt și de pene. Pescărușul Norocului i-a zâmbit atunci, nimeni nu a fost omorât.

Când și-a ridicat ciocul drept spre cer, încă mai gonea cu o sută șaizeci de mile pe oră. Când a coborât la douăzeci de mile pe oră și a desfăcut din nou aripile, barca părea o firimitură pe apă, la patru mii de picioare sub el.

Gândul l-a dus la triumf. Viteza maximă. Un pescăruș zburând cu *două sute paisprezece mile pe oră*! Era un record, cea mai mare clipă din istoria Stolului; și în acea clipă în

fața lui s-a deschis o nouă eră. Zburând spre locul pustiu unde exersa, strângându-și aripioarele pentru un picaj de la înălțimea de opt mii de picioare, s-a hotărât deodată să studieze cum să se întoarcă.

A descoperit că o singură pană din vârful aripii, mișcându-se mai puțin de un centimetru, provoca la viteze mari o întoarcere corectă, dar fulgerătoare. Înainte de a învăța aceasta, descoperise oricum că, dacă mișca mai multe pene la o asemenea viteză, se rostogolea ca un glonț… și astfel Jonathan realiză primele exerciții de acrobatică aeriană ale unui pescăruș de pe Pământ.

În ziua aceea, nu și-a pierdut vremea în conversații cu alți pescăruși, ci a zburat fără întrerupere până după apusul soarelui. A descoperit lupingul, tonoul lent, tonoul strâns, vria inversă, buntul pescărușului, roata.

Când Pescărușul Jonathan s-a întors la Stol, pe plajă era noapte târziu. Se simțea amețit și grozav de obosit. Totuși, îmbătat de plăcere, mai făcu un luping la aterizare, însoțit de un tonou rapid, chiar înainte de a lua contact cu solul. Când vor auzi de Recordul meu, se gândea el, vor înnebuni de fericire. Viața are o altă semnificație acum! În locul zborului nostru istovitor până la bărcile de pescari și înapoi, iată adevărata noimă a vieții! Ne putem ridica noi înșine din ignoranță, putem deveni noi înșine ființe ale perfecțiunii, inteligenței și talentului. Putem fi liberi! *Putem să explorăm! Zborul!*

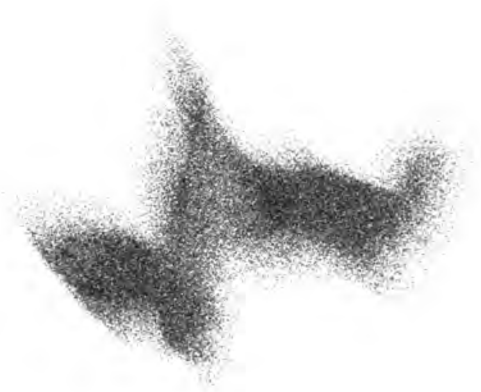

Avea în față ani cântând și strălucind de promisiuni.

Când ateriză, pescărușii erau adunați în Consiliu; parcă se adunaseră mai demult. De fapt, așteptau.

— Pescărușul Jonathan Livingston! În Centru!

Cuvintele Bătrânului vibrau de o adâncă solemnitate. În Centru însemna fie ocară, fie onoare. Când se alegeau cei mai importanți conducători ai pescărușilor, aceștia erau chemați în Centru pentru Onoare. Cu siguranță, se gândi el, Breakfast Flock a urmărit Recordul meu de azi-dimineață! Dar eu nu am nevoie de onoruri. Nu vreau să fiu conducător. Vreau doar să le împărtășesc experiența mea, să le arăt orizonturile care ni se deschid nouă, pescărușilor. Păși în față.

— Pescăruș Jonathan Livingston, spuse bătrânul, în Centru pentru Ocară, în văzul tuturor pescărușilor.

Parcă-l pocnise cineva-n cap cu o scândură. I se muiară genunchii, i se pleoștiră aripile, urechile îi țiuiau. Pentru ocară? Nu se poate! Și Recordul?! Nici nu-și dau seama ce spun! Nu au dreptate! Nu au dreptate!

— …pentru cumplita sa nesăbuință, intona vocea solemnă, pentru violarea demnității și tradițiilor neamului pescărușilor…

A fi chemat în centru pentru ocară însemna alungarea din obște și exilarea pe Stâncile Îndepărtate.

— …într-o zi, Pescăruș Jonathan Livingston, vei înțelege că orice nesăbuință e fără rost. Viața este necunoscutul

și incognoscibilul; noi am fost aduși pe lume ca să mâncăm și să supraviețuim cât mai mult.

Un pescăruș n-are dreptul să replice în fața Consiliului, dar vocea lui Jonathan se auzi:

— Nesăbuință? Fraților! strigă el. Oare un pescăruș care descoperă și urmează un sens în viață, un țel mai înalt, este nesăbuit? Mii de ani ne-am zbătut să obținem pește; acum, rațiunea vieții noastre e alta – să ne desăvârșim, să explorăm, să fim liberi! Mai dați-mi o șansă, lăsați-mă să vă arăt ce am descoperit…

Stolul era parcă de piatră.

— Frăția noastră a încetat! au intonat pescărușii într-un singur glas și, astupându-și solemn urechile, i-au întors spatele.

Pescărușul Jonathan și-a petrecut restul zilelor singur, zburând dincolo de Stâncile Îndepărtate. Singura lui suferință nu era singurătatea, ci faptul că ceilalți pescăruși nu voiau să creadă în strălucirea zborului care-i aștepta; nu voiau să deschidă ochii și să vadă.

În fiecare zi se desăvârșea mai mult. Deprinsese, de pildă, că picajul aerodinamic de mare iuțeală îl făcea să ajungă la peștele rar și gustos care se găsea, în bancuri, la zece picioare adâncime: nu mai avea nevoie de pescari și de resturile de pâine pentru a supraviețui. Deprinsese să doarmă în văzduh, plutind noaptea pe vântul care bătea

dinspre țărm, acoperind o sută de mile de la apusul până la răsăritul soarelui. Grație aceluiași control interior, zbura prin pâcla deasă a mării și se ridica deasupra ei spre zările clare, orbitoare… în timp ce toți ceilalți pescăruși adăstau pe Pământ, umiliți de ceață și ploaie. Deprinsese să înainteze mult peste uscat, călare pe vântul puternic, și să se hrănească acolo cu insecte delicate.

Ceea ce visase cândva pentru Stol câștiga acum doar pentru el; își desăvârșea zborul și nu regreta prețul pe care-l plătise. Pescărușul Jonathan descoperea că pescărușii trăiesc atât de puțin din cauza plictiselii, fricii și mâniei, că, odată alungate acestea din minte, viața lui urma să fie lungă și frumoasă.

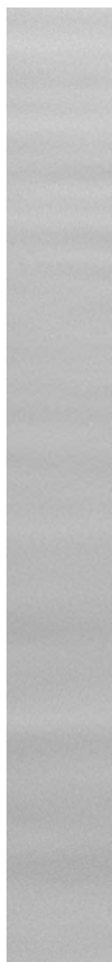

Veniră în amurg și-l găsiră pe Jonathan plutind liniștit și solitar pe cerul mult iubit. Cei doi pescăruși care-și făcuseră apariția erau curați ca lumina stelelor. Lumina pe care o răspândeau în înaltul cerului de noapte era blândă și prietenoasă. Dar mai frumos ca orice era îndemânarea cu care zburau, bătând aripile la aceeași distanță de el.

Fără să le spună vreun cuvânt, Jonathan i-a supus probei sale de zbor, aceea pe care nici un pescăruș n-o trecuse niciodată. Și-a răsucit aripile, a încetinit zborul până la limită. Cele două păsări luminoase au încetinit și ele, lin, păstrându-și simetric poziția. Zborul încet nu le era străin.

Și-a strâns aripile, a făcut un tonou și s-a angajat într-un picaj, la o sută nouăzeci de mile pe oră. Ei au plonjat împreună cu el, liniind cerul în formație perfectă.

În sfârșit, a trecut, din viteză, într-un tonou încetinit, pe verticală. Zâmbind, ei s-au rostogolit odată cu el.

A revenit la zborul orizontal și, după câteva minute de tăcere, a vorbit.

— De acord, cine sunteți voi?

— Suntem din Stolul tău, Jonathan. Suntem frații tăi.

Cuvintele lor sunau ferm și liniștit.

— Am venit să te luăm mai sus, să te luăm acasă.

— Nu am casă. Nu am Stol. Sunt un Proscris. Iar acum zburăm peste Great Mountain Wind.[1] De aici, trupul ăsta al meu se mai poate ridica doar câteva sute de picioare.

---

1 *Great Mountain Wind* pare a fi, în intenția autorului, o stare a văzduhului, ultima limită compatibilă cu zborul unei păsări. (N. tr.)

— Ba se poate mai mult, Jonathan. Pentru că te-ai desăvârșit. Ai terminat o școală, acum e timpul să începi alta.

În acel moment, înțelegerea, care pâlpâise în el toată viața, se aprinse. Aveau dreptate. *Putea* să zboare mai sus și *era* vremea să ajungă acasă.

Aruncă o ultimă privire cerului, minunata întindere argintie unde învățase atâtea lucruri.

— Sunt gata, spuse el, într-un sfârșit.

Și Pescărușul Jonathan Livingston se înălță, împreună cu cei doi pescăruși, scânteind ca stelele, și dispărură cu toții în întunericul deplin al cerului.

Partea a doua

Iată dar și paradisul, se gândea el și zâmbea. Nu prea se cuvine să critici paradisul tocmai când te îndrepți spre el.

Pe măsură ce se-nălța de la Pământ, pe deasupra norilor, în formație strânsă cu cei doi pescăruși, vedea cum propriul său trup începea să strălucească. E adevărat, se afla acolo același tânăr Pescăruș Jonathan, care trăise dintotdeauna îndărătul ochilor săi aurii, numai că aspectul exterior se schimbase.

Era tot un trup de pescăruș, dar care începea acum să zboare mult mai bine ca-nainte. Ei, se gândea el, cu jumătate de efort am să zbor de două ori mai iute și o să-mi dublez recordul celor mai bune zile ale mele de pe Pământ!

Penele i se făcuseră albe și strălucitoare, iar aripile-i erau netede și fără cusur, ca niște foi de argint șlefuit. Începu să le pună la încercare cu voluptate, pulsând vigoare în aripile acelea noi.

La două sute cincizeci de mile pe oră, simți că se apropie de viteza maximă pe orizontală. La două sute șaptezeci și trei de mile pe oră, i se păru că nu poate zbura mai repede

și încercă o ușoară dezamăgire. Deci chiar și acest trup nou își avea limita lui și, deși zbura mult mai iute ca înainte, exista totuși o limită de viteză pe care cu greu ar fi putut-o depăși. În paradis, se gândea el, nu ar trebui să existe limite.

Norii se desfăcură, cei doi însoțitori îi strigară „Noroc la coborâre, Jonathan“ și dispărură fără urmă.

Plutea deasupra mării, spre un țărm crestat. Rarii pescăruși aduceau peștele prins pe stânci. Mai încolo spre nord, chiar la orizont, zburau alți câțiva. Priveliști noi, gânduri noi, întrebări noi. De ce atât de puțini pescăruși? Paradisul ar trebui să fie înțesat de pescăruși. Și oare de ce sunt atât de obosit, dintr-odată?! În paradis pescărușii n-ar trebui să se simtă obosiți și nici să doarmă niciodată.

Dar de unde știa el toate lucrurile astea? Memoria vieții de pe Pământ îl părăsea. Pământul fusese, fără îndoială, locul unde învățase atâtea lucruri, dar detaliile nu-i mai erau clare – parcă lupta pentru hrană, parcă era Proscris.

Cei câțiva pescăruși de pe mal îl întâmpinară fără să-i adreseze nici un cuvânt. Simțea doar că este bine-venit și că aici e acasă. Fusese o zi mare pentru el; nu-și mai amintea cum începuse.

Execută o întoarcere, pentru a ateriza pe plajă, bătând puțin din aripi, în văzduh, după care coborî lin pe nisip. Ceilalți pescăruși aterizară și ei, dar fără ca vreunul să miște măcar o pană. Se legănaseră în vânt, cu aripile luminoase desfăcute, apoi își schimbaseră cumva unghiul aripilor, oprindu-le chiar în clipa în care atingeau pământul cu picioarele. Control admirabil, dar Jonathan era prea obo-

sit ca să mai exerseze. Stând acolo, pe plajă, fără să schimbe vreun cuvânt, a adormit.

În zilele următoare, Jonathan a văzut că și acolo avea de învățat la fel de multe lucruri despre zbor ca și în lumea pe care-o lăsase în urmă. Cu o deosebire. Aici, pescărușii gândeau ca și el. Pentru fiecare dintre ei, cel mai important lucru din viață era să năzuiască să se atingă desăvârșirea în ceea ce le plăcea mai mult: zborul. Erau niște păsări magnifice, toți până la unul, și își petreceau fiecare zi exersând, testând metode avansate în aeronautică.

Jonathan uitase de mult lumea din care venise, locul acela unde Stolul lui trăia, străin de bucuria zborului, folosind aripile doar ca un mijloc pentru a obține hrană. Dar, din când în când, fie numai pentru o clipă, gândul îl purta înapoi la ei.

Și-a amintit de ei într-o dimineață, când, împreună cu instructorul lui de zbor, se odihnea pe plajă, după o lecție de tonouri rapide, cu aripile strânse.

— Unde sunt ceilalți, Sullivan? întrebă el, tăcut, pe deplin familiarizat acum cu telepatia care se stabilea între acești pescăruși în loc de țivlit și cârâit. De ce nu suntem mai mulți aici? Acolo de unde am venit, erau…

— …mii și mii de pescăruși. Știu.

Sullivan dădu din cap.

— Singurul răspuns pe care ți-l pot da, Jonathan, este că păsări ca tine sunt una la un milion. Cei mai mulți dintre noi au atins foarte greu acest prag. Noi am trecut dintr-o lume într-alta și, deși aceasta nu se deosebea cu nimic de prima, uitam imediat de unde am venit, ne era

indiferent încotro mergem, trăiam clipa. Bănuiești prin câte vieți am trecut până să ne dăm seama că viața înseamnă mai mult decât hrană, luptă și putere în Stol? O mie de vieți, Jon, zece mii! Și apoi, încă o sută de vieți până am început să ne dăm seama că există perfecțiune, și încă o sută până ne-am dat seama că scopul nostru în viață este să atingem acea desăvârșire și s-o dezvăluim celorlalți. Aceeași lege se aplică și acum: ne alegem lumea următoare, în funcție de ceea ce învățăm în această lume. Dacă nu înveți nimic, lumea următoare este întocmai ca aceasta, cu aceleași limite și cu aceleași apăsătoare greutăți pe care trebuie să le birui.

Și-a întins aripile, și-a îndreptat fața spre vânt.

— Dar tu, Jon, spuse el, ai învățat atât de multe lucruri deodată, încât n-ai avut nevoie de o mie de vieți ca să ajungi aici.

În clipa următoare, erau din nou în văzduh și exersau. Tonoul strâns, în formație, era greu de realizat, pentru că, în timpul rostogolirii, Jonathan trebuia să gândească cu capul în jos, inversând unghiul aripilor, și anume inversându-l în armonie perfectă cu instructorul său.

— Să încercăm din nou, repeta mereu Sullivan. Să încercăm din nou. Apoi, în sfârșit: Bine.

Începură să exerseze buclele inverse.

Într-o seară, pescărușii care nu făceau zboruri de noapte stăteau pe nisip și meditau. Jonathan își luă inima în dinți

și se apropie de Pescărușul Staroste, care, se spunea, urma curând să treacă hotarele acestei lumi.

— Chiang… îi spuse el, puțin emoționat.

Bătrânul pescăruș îl privi cu bunătate.

— Spune, fiule.

În loc să-l vlăguiască, bătrânețea îl învârtoșase; putea să întreacă în zbor orice pescăruș și dobândise o măiestrie pe care ceilalți abia acum începeau să și-o însușească.

— Chiang, lumea asta, de fapt, nu e paradisul, nu-i așa?

Bătrânul zâmbi în lumina lunii.

— Te desăvârșești mereu, Jonathan, spuse el.

— Bine, dar ce se va întâmpla acum? Unde mergem? Oare paradisul nu există nicăieri?

— Nu, Jonathan, nu există. Paradisul nu este un loc sau un timp. A fi desăvârșit – iată paradisul. (Tăcu pentru o clipă.) Tu zbori foarte iute, nu-i așa?

— Îmi… îmi place viteza, spuse Jonathan surprins, dar mândru că Starostele observase asta.

— Vei începe să atingi paradisul, Jonathan, în clipa în care vei atinge viteza perfectă. Și asta nu înseamnă o mie de mile pe oră, sau un milion, sau viteza luminii. Pentru că orice număr este o limită, iar desăvârșirea nu are limite. Viteza perfectă, fiule, este să fii acolo.

Fără nici o vorbă, Chiang dispăru și apăru, într-o sclipire de o secundă, la marginea apei, la cincizeci de picioare mai departe. Apoi dispăru din nou și apăru, chiar în aceeași fracțiune de secundă, pe umărul lui Jonathan.

— E destul de plăcut.

Jonathan era uluit. Uitase să-l mai întrebe despre paradis.

— Cum reușești să faci asta? Ce senzație îți dă? Cât de departe poți merge?

— Poți merge oriunde în timp și spațiu, spuse Bătrânul. Eu am fost oriunde mi-a trecut prin minte, oricând. (Străbătea marea cu privirea.) Ciudat. Pescărușii care disprețuiesc desăvârșirea de dragul călătoriei nu ajung nicăieri, chiar așa, încet, cum zboară ei. Cei care renunță la călătorie de dragul desăvârșirii ajung peste tot, imediat. Nu uita, Jonathan, paradisul nu este un loc sau un timp, pentru că locul și timpul nu au înțeles. Paradisul este…

— Ai putea să mă înveți să zbor așa?

Pescărușul Jonathan tremura la gândul că va învinge din nou necunoscutul.

— Dacă vrei, sigur că te pot învăța.

— Vreau. Când începem?

— Dacă vrei, putem începe chiar acum.

— Vreau să învăț să zbor ca tine, spuse Jonathan, în timp ce ochii îi străluceau ciudat. Spune-mi ce trebuie să fac.

Chiang vorbea încet și-l urmărea pe tânărul pescăruș cu multă atenție.

— Ca să zbori repede ca gândul, adică oriunde, spuse el, trebuie să începi prin a-ți da seama că ai și ajuns acolo…

După părerea lui Chiang, secretul consta în a-l face pe Jonathan să nu se mai considere ferecat într-un trup limitat, cu o deschidere fixă a aripilor și cu o putere de zbor care ar putea fi înregistrată pe o diagramă. Secretul consta în a ști

că adevărata ta natură – perfectă ca un număr nescris – trăiește oriunde simultan, în timp și spațiu.

Jonathan exersa, cu încrâncenare, zi de zi, din zori până după miezul nopții. Și, cu tot efortul pe care-l depunea, nu progresa nici cât negru sub unghie.

— Lasă la o parte credința! îi tot spunea Chiang. Ca să zbori, n-ai avut nevoie de credință. A fost nevoie să înțelegi zborul. Acum e la fel. Hai, încearcă din nou…

Dar într-o zi, în timp ce stătea pe mal, cu ochii închiși, concentrat, Jonathan înțelese într-o clipă ceea ce-i spusese de atâtea ori Chiang.

— Da, a avut dreptate! *Sunt* un pescăruș desăvârșit, fără limite!

Simți iureșul unei imense bucurii.

— Bravo! spuse Chiang și glasul lui răsuna de triumf.

Jonathan deschise ochii. Se afla, cu Bătrânul, pe un alt țărm. Copacii creșteau până aproape de malul apei, iar deasupra capului străluceau doi sori galbeni, îngemănați.

— În sfârșit, ai înțeles, îi spuse Chiang, dar ai nevoie de mai mult control…

Jonathan era uluit.

— Unde ne aflăm?

Cu totul nepăsător la priveliștile ciudate din jur, Bătrânul trecu peste această întrebare.

— Suntem, evident, pe vreo planetă cu un cer verde și cu două astre în locul soarelui.

Jonathan scoase un strigăt ascuțit de plăcere, primul strigăt de când părăsise Pământul.

— AM REUȘIT!

— Sigur că ai reușit, Jon, spuse Chiang. Întotdeauna reușești când știi ce faci. Și acum, să revenim la problema controlului…

Când s-au întors, se întunecase. Când ceilalți pescăruși se uitau la Jonathan, în ochii lor aurii se citeau venerație și teamă; căci îl văzuseră cum dispăruse din locul în care părea țintuit.

Nu i-a lăsat să-l felicite prea mult.

— De-abia am venit aici! Sunt un începător! Eu am de învățat de la voi!

— Mă îndoiesc că așa stau lucrurile, spuse Sullivan, care stătea alături. În zece mii de ani nu am văzut alt pescăruș mai curajos ca tine.

Stolul amuțise, iar Jonathan nu-și găsea locul, de stânjenit ce era.

— Dacă vrei, putem începe să învățăm cum să învingem timpul, spuse Chiang, până vei ajunge să zbori în trecut și viitor. Atunci vei fi în stare să înveți lucrul cel mai greu, cel mai serios și cel mai plăcut. Vei fi în stare să pornești în sus și să cunoști ce înseamnă bunătatea și dragostea.

A trecut o lună – sau ceva ce semăna cu o lună – și Jonathan a învățat într-un ritm impresionant. Întotdeauna prinsese repede din experiența obișnuită, dar acum, când

devenise elevul favorit al Starostelui însuși, înghițea idei noi ca un computer aerodinamic cu pene.

Dar a venit și ziua când Chiang dispăru. Vorbise liniștit cu ei, îndemnându-i să nu renunțe la învățătură, la exercițiu, la efortul de a înțelege cât mai mult din principiul invizibil, dar perfect al vieții. Apoi, în timp ce vorbea, penele i se făcură treptat atât de strălucitoare, că nici un pescăruș nu putu să-l mai privească.

— Jonathan, acestea i-au fost ultimele cuvinte, nu uita să te desăvârșești în iubire.

Când au putut să vadă din nou, Chiang nu mai era acolo.

Zilele treceau și Jonathan își dădea seama că se gândea tot mai des la locul de unde venise, la Pământ. Dacă pe vremea când trăia acolo ar fi știut măcar o fărâmă din câte știa acum, viața ar fi avut o altă semnificație. Stătea pe nisip și se întreba dacă există vreun pescăruș, acolo, pe Pământ, care încearcă să evadeze din limitele sale, să vadă sensul zborului, dincolo de folosirea acestuia ca pe un simplu mijloc pentru a ciuguli o firimitură dintr-o barcă de pescar. Ba poate că unul dintre ei a și fost Proscris pentru că a îndrăznit să spună adevărul în fața întregului Stol. Și cu cât își exersa mai mult bunătatea, cu cât încerca mai mult să cunoască natura iubirii, cu atât mai mult dorea să se întoarcă pe Pământ. Pentru că, în ciuda trecutului său singuratic, Pescărușul Jonathan era sortit să fie dascăl. Își manifesta iubirea, împărtășind cunoștințele lui, oricărui pescăruș care dorea să cunoască adevărul.

Sullivan, care era acum în stare să zboare cu viteza gândului și care-i ajuta pe ceilalți să-i pătrundă tainele, se îndoia.

— Jon, tu ai fost Proscris odată. De ce crezi că unul dintre cei care te-au proscris atunci te-ar asculta acum? Doar înțelegi adevărul proverbului: *Cu cât zbori mai sus, cu atât vezi mai departe.* Pescărușii de la care ai venit stau pe Pământ cârâind și luptându-se între ei. Sunt la o mie de mile de paradis – și tu vrei să le arăți paradisul de acolo, de jos! Jon, ei nu-și văd nici măcar vârful aripilor! Stai aici. Ajută-i pe cei nou-veniți aici, pe cei care sunt destul de sus ca să priceapă ce ai tu de spus. Tăcu o clipă, apoi zise: Ce s-ar fi întâmplat dacă și Chiang s-ar fi întors în vechea *lui* lume? Unde ai fi tu astăzi?

Ultimul argument fu hotărâtor. Sullivan avea dreptate. *Cu cât zbori mai sus, cu atât vezi mai departe.*

Jonathan rămase să lucreze cu cei nou-veniți; toți erau inteligenți și învățau foarte repede. Dar vechiul sentiment reveni; nu putea să nu-și spună că poate și pe Pământ era vreun pescăruș în stare să învețe. Ar fi înaintat cu mult mai repede pe calea desăvârșirii, dacă Chiang ar fi venit la el, în ziua când fusese Proscris.

— Sully, trebuie să mă întorc, spuse el, într-un târziu. Elevii tăi merg bine. Te pot ajuta ei înșiși să răzbești cu nou-veniții.

Sullivan suspină, dar nu se împotrivi.

— Îți voi duce lipsa, Jonathan – acestea au fost singurele lui cuvinte.

— Rușine, Sully! îi spuse Jonathan cu reproș, nu te mai purta prostește! Oare ce exersăm în fiecare zi? Dacă prietenia noastră depinde de spațiu și timp, atunci în ziua când vom învinge în sfârșit spațiul și timpul ne vom fi distrus și propria noastră frăție. Dacă învingem spațiul, rămânem numai cu Aici. Dacă învingem timpul rămânem numai cu Acum. Și, între Aici și Acum, oare nu crezi că ne-am putea vedea din când în când unul pe altul?

Pescărușul Sullivan nu se putu stăpâni să nu râdă.

— Pasăre nebună, spuse el cu bunătate. Dacă va fi cineva în stare să le arate celor de pe Pământ cum să vadă la o înălțime de o mie de mile, acela va fi Pescărușul Jonathan Livingston. Își coborî privirea: La revedere, Jon, prietene.

— La revedere, Sully. Ne vom revedea.

Și zicând acestea, Jonathan văzu, în gând, imaginea unui Stol de pescăruși de pe țărmul unui alt timp; știa, în urma unui exercițiu îndelungat, că el nu era pene și os, ci ideea desăvârșită a libertății și zborului, neîngrădită de nimic.

Pescărușul Fletcher Lynd, deși era încă foarte tânăr, știa că nici o altă pasăre nu fusese mai brutal și mai nedrept tratată de vreun Stol ca el.

— Nu-mi pasă ce spun, se gândea el înverșunat, cu ochii tulburați, pe când zbura spre Stâncile Îndepărtate. Zborul înseamnă mult mai mult decât să dai din aripi de colo-colo! Asta poate să facă și un… țânțar! Doar un tonou în jurul Bătrânului Pescăruș, în glumă, și iată-mă

Proscris! Oare sunt orbi? Nu-și dau seama? Nu-și pot imagina ce extaz este să știi să zbori cu adevărat? Nu-mi pasă ce gândesc. O să le arăt eu ce înseamnă să zbori! O să fiu pur și simplu un Proscris, dacă așa vor ei! O să fac eu să le pară rău…

O voce răsună în el și, deși foarte blândă, îl făcu să tresară atât de puternic, încât se clătină, împiedicându-se în văzduh.

— Nu fi prea aspru cu ei, Pescăruș Fletcher. Izgonindu-te, ceilalți pescăruși și-au făcut rău numai lor și, într-o bună zi, își vor da seama de asta. Într-o bună zi, vor vedea și ei ce vezi tu acum. Iartă-i și ajută-i să înțeleagă.

Chiar lângă aripa lui dreaptă, zbura cel mai strălucitor pescăruș alb din lume, plutind cu ușurință, fără să-și miște vreo pană, și asta la viteza maximă pe care el, Fletcher, o putea atinge.

Pentru o clipă, tânăra pasăre fu cuprinsă de panică.

— Ce se-ntâmplă? Am înnebunit? Am murit? Ce-i asta?

Joasă și calmă, vocea îi pătrunse gândul, cerând un răspuns.

— Pescăruș Fletcher Lynd, vrei să zbori?

— DA, VREAU SĂ ZBOR!

— Pescăruș Fletcher Lynd, dorești asta atât de mult încât să fii în stare să-ți ierți Stolul, să te desăvârșești și, într-o zi, să te întorci din nou la el ca să-l ajuți și pe el să se desăvârșească?

Nu încăpea minciună în fața unei asemenea făpturi magnifice și măiestre, oricât de mândru și de jignit s-ar fi simțit Pescărușul Fletcher.

— Doresc, spuse el încet.

— Atunci, Fletch, îi spuse făptura strălucitoare, și vocea era nespus de blândă, să-ncepem cu Zborul Orizontal…

Partea a treia

Jonathan se rotea încet, peste Stâncile Îndepărtate, urmărindu-l pe Pescărușul Fletcher.

Acest tânăr neinstruit era un elev aproape perfect. În văzduh, era puternic, ușor și iute, dar, cu mult mai important decât toate acestea, o dorință arzătoare îl îndemna să zboare.

Iată-l acum venind, o siluetă cenușie, neclară, țâșnind cu forță dintr-un picaj, trecând ca un fulger pe lângă instructorul său, cu o sută cincizeci de mile pe oră. Se angajă brusc într-un alt tonou lent de șaisprezece puncte, numărând cu glas tare.

— ...opt... nouă... zece... vezi, Jonathan, sunt în pierdere de viteză... unsprezece... vreau să capăt siguranță în opriri, ca tine... doisprezece... pe dracu', nu merge deloc... treisprezece... ultimele trei puncte... fără... paispr... au!

Pierderea de viteză fu cu atât mai nereușită cu cât Fletcher era peste măsură de furios la gândul eșecului. Căzu pe spate, se rostogoli, se izbi într-o vrie inversă și își

reveni într-un târziu, gâfâind, la o sută de picioare mai jos de instructorul său.

— Îți pierzi vremea cu mine, Jonathan! Sunt un dobitoc! Sunt un prost! Încerc și încerc și nu iese nimic!

Pescărușul Jonathan se uită în jos la el și dădu din cap.

— N-o să-ți iasă atâta vreme cât pornești prea brusc. Fletcher, ai pierdut patruzeci de mile pe oră la pornire. *Trebuie* să pornești mai lin! Hotărât, dar lin, nu uita! Coborî și el la nivelul pescărușului mai tânăr: Hai să încercăm împreună, în formație. Și fii atent la pornire. O pornire ușoară, lină.

După trei luni, Jonathan mai avea șase elevi, toți Proscriși, dar curioși să afle ce înseamnă zborul, bucuria pe care ți-o poate oferi.

Le era mai ușor să exerseze zborul la înălțimi mari decât să înțeleagă sensul zborului.

— Fiecare dintre noi este, în adevăr, o idee a Marelui Pescăruș, o nesfârșită idee de libertate, le spunea Jonathan seara, pe plajă, și zborul perfect este numai un pas în direcția exprimării adevăratei noastre naturi. Trebuie să înlăturăm tot ce ne poate limita. De aceea, toate aceste exerciții de zbor rapid sau lent, acrobația aeriană…

…dar elevii lui dormeau, extenuați în urma unei zile de zbor. Le plăcea să exerseze, pentru că iubeau viteza care le dădea senzații tari și le domolea foamea de învățătură, care creștea, cu fiecare lecție. Dar nici unul dintre ei, nici măcar

Pescărușul Fletcher Lynd, nu ajunsese să creadă că zborul ideilor putea să fie la fel de real ca și zborul vântului și al penelor.

— Întregul vostru trup, de la o aripă la alta, le spunea altă dată Jonathan, nu este altceva decât gândul vostru, într-o formă vizibilă. Dacă spargeți lanțurile în care vă este ferecat trupul…

Dar, orice le spunea el părea doar o plăcută născocire, iar ei aveau nevoie de somn.

De-abia peste o lună, Jonathan le-a spus că era timpul să se întoarcă la Stol.

— Nu suntem gata! spuse Pescărușul Henry Calvin. Nu vom fi bine-veniți! Suntem Proscriși. Doar nu putem să ne impunem cu forța într-un loc unde nimeni nu ne dorește!

— Suntem liberi să mergem unde vrem și să fim ceea ce suntem, răspunse Jonathan, ridicându-se de pe nisip și întorcându-se spre est, către locul unde trăia Stolul.

Printre învățăcei se simțea oarecare neliniște, pentru că Legea Stolului spune că un Proscris n-are voie să se mai întoarcă acasă, și de zece mii de ani această lege nu fusese nicicând încălcată. Legea spunea – stai; Jonathan spunea – du-te; și el străbătuse deja o milă din drum. Dacă ei mai zăboveau mult, te pomenești că Jonathan va înfrunta de unul singur Stolul dușmănos.

— Dar, dacă tot nu mai facem parte din Stol, de ce să respectăm legea? spuse Fletcher, destul de sfios. Și apoi, dacă se iscă vreo luptă, mai bine să fim acolo, cu Jonathan.

Porniră în zbor dinspre vest, opt pescăruși, câte patru așezați în romb, aripă lângă aripă. Ajunseră pe plaja unde se ținea Sfatul Stolului, cu o sută treizeci și cinci de mile pe oră, Jonathan în frunte, Fletcher ținându-se precis în dreapta lui, Henry Calvin jucăuș la stânga. Apoi, întreaga formație făcu un tonou spre dreapta, perfect sincronizați… orizontal… invers… orizontal, cu vântul care-i biciuia pe toți.

Țiuiturile și cârâiturile obișnuite ale Stolului fură tăiate brusc, parcă formația de pescăruși ar fi fost un cuțit uriaș, și opt mii de ochi de pescăruși îi urmăreau fără să clipească. Unul câte unul, cei opt pescăruși se avântară cu putere în sus, într-un luping complet, după care zburară jur împrejur, aterizând încet, în picioare, pe nisip. Apoi, ca și cum asta se întâmpla în fiecare zi, Pescărușul Jonathan începu să critice zborul.

— În primul rând, spuse el, zâmbind cam strâmb, ați cam întârziat la alcătuirea formației…

Vorbele lui trecură ca un fulger prin Stol. Ăștia erau Proscriși! Și s-au întors! Una ca asta… nu s-a mai întâmplat! Prorocirea lui Fletcher în legătură cu o eventuală luptă se topi în confuzia Stolului.

— OK, știm cu toții că sunt Proscriși, spuse un pescăruș mai tânăr, dar, fir-ar să fie, de unde-or fi învățat să zboare atât de bine?

Fu nevoie de o oră întreagă până ce porunca Bătrânilor pătrunse în Stol: Ignorați-i. Pescărușul care stă de vorbă cu

un Proscris va fi el însuși Proscris. Pescărușul care acordă atenție unui Proscris încalcă Legea Stolului.

Din acea clipă, pescărușii le întoarseră spatele. Dar Jonathan nu părea prea impresionat. Își ținu orele de zbor chiar deasupra plajei unde se întrunea Sfatul și, pentru prima dată, începu să-și silească elevii să zboare cât puteau mai bine.

— Pescăruș Martin! strigă el în văzduh. Zici că știi să zbori încet. Nu știi nimic până nu-mi dovedești! ZBOARĂ!

Tăcutul Pescăruș Martin William, surprins de ieșirea instructorului, se depăși pe sine devenind un expert al zborului încet. În briza abia simțită, el își îndoi penele și se ridică, fără să dea din aripi nici măcar o singură dată, de pe plajă în nori și înapoi.

Tot așa Pescărușul Charles-Roland zbură peste Great Mountain Wind, la douăzeci și patru de mii de picioare, și coborî albastru de aerul rece și rarefiat, uluit și fericit, hotărât să zboare și mai sus în zilele următoare.

Pescărușul Fletcher, care îndrăgea acrobația aeriană ca nimeni altul, reuși să facă un tonou lent de șaisprezece puncte, iar a doua zi își doborî propriul record cu o tumbă triplă, cu penele aruncând raze strălucitoare spre plaja de unde era urmărit pe furiș, de mai multe perechi de ochi.

Clipă de clipă, Jonathan se afla alături de fiecare dintre elevii săi, demonstrând, îndemnându-i, dându-le sfaturi. Zbura cu ei prin întuneric, printre nori, prin furtună din pură plăcere, în timp ce Stolul se înghesuia jalnic pe Pământ.

După ce-și terminau programul de zbor, elevii se odihneau pe nisip și, cu timpul, începură să dea tot mai mult ascultare celor spuse de Jonathan. Avea el tot felul de idei năstrușnice, pe care ei nu le puteau înțelege, dar mai avea și unele idei bune, pe care le înțelegeau cu toții.

Treptat, treptat, noaptea, în jurul elevilor se forma un alt cerc de pescăruși curioși, care-i ascultau ore în șir, pe întuneric, ferindu-se să vadă sau să fie văzuți unul de celălalt, dispărând înainte de revărsatul zorilor.

La o lună după Reîntoarcere, un prim pescăruș din Stol trecu linia și ceru să ia și el lecții de zbor. Spunând acestea, Pescărușul Terrence Lowell deveni, dintr-odată, o pasăre osândită, un Proscris, dar, în același timp, al optulea elev al lui Jonathan.

Noaptea următoare, din Stol se desprinse Pescărușul Kirk Maynard, care, împleticindu-se pe nisip, târându-și aripa stângă, se prăbuși la picioarele lui Jonathan.

— Ajută-mă, spuse el încet, cu o voce de muribund. Mai mult ca orice pe lumea asta vreau să zbor…

— Hai atunci, spuse Jonathan, hai să ne ridicăm împreună, să începem.

— Dar nu vezi? Aripa… nu pot să mișc aripa.

— Pescăruș Maynard, ai libertatea să fii tu însuți, cu adevărat, aici și acum. Nimic nu-ți poate sta în cale. Este Legea Marelui Pescăruș, adevărata Lege.

— Vrei să spui că pot să zbor?

— Îți spun că ești liber.

Și pur și simplu Pescărușul Kirk Maynard își desfăcu aripile, fără efort, și se ridică în văzduhul întunecat al nopții. Strigătul lui puternic, de la cinci sute de picioare înălțime, trezi Stolul:

— *Pot să zbor! Ascultați!* POT SĂ ZBOR!

La răsăritul soarelui, aproape o mie de păsări se adunaseră lângă elevi, privindu-l cu curiozitate pe Maynard. Acum nu se mai temeau că sunt văzuți. Ascultau, încercând să-l înțeleagă pe Pescărușul Jonathan.

El le vorbea despre lucruri foarte simple: că e drept ca un pescăruș să zboare, că libertatea este chiar natura ființei lor, că ceea ce se opune acestei libertăți — ritual, superstiție sau orice alt fel de obstacol – trebuie înlăturat.

— Înlăturat, se auzi o voce din mulțime, chiar dacă este Legea Stolului?

— Singura lege adevărată este aceea care ne conduce spre libertate, spuse Jonathan. Alta nu este.

— Cum îți închipui că noi o să putem zbura ca tine? se auzi o altă voce. Tu ești ales, înzestrat și divin, ești deasupra celorlalte păsări.

— Priviți-l pe Fletcher! Pe Charles-Roland! Pe Judy Lee! Sunt oare și ei aleși, înzestrați și divini? Sunt la fel ca voi, la fel ca mine. Singura deosebire, dar chiar singura, este că ei au început să înțeleagă ceea ce sunt adevărat și au început să treacă la fapte.

Elevii lui, cu excepția lui Fletcher, se foiau încurcați. Nu-și dădeau seama ce fel de drum străbătuseră.

Mulțimea se mărea în fiecare zi; veneau să pună întrebări, să cadă în extaz, să-i batjocorească.

Într-o dimineață, după lecția de zbor rapid pentru avansați, Fletcher îi spuse lui Jonathan:

— În Stol se spune că tu, dacă nu ești Fiul Marelui Pescăruș, ești oricum cu o mie de ani înaintea vremii tale.

Jonathan suspină. Iată la ce duce o înțelegere greșită, se gândi el. Pentru ei, ești ori diavol, ori Dumnezeu.

— Tu ce crezi, Fletch? Suntem oare înaintea vremii noastre?

Tăcere lungă.

— Mă gândesc că zborul, așa cum îl înțelegem noi, a existat dintotdeauna și a așteptat să fie descoperit de cineva; nu are nici o legătură cu timpul. Putem să spunem că suntem înaintea comportamentului general. Zburăm altfel decât ceilalți pescăruși.

— Cam așa ceva, spuse Jonathan, terminând cu o planare lină. În orice caz, mult mai bună explicație decât aceea cu vremea noastră.

Întâmplarea avu loc peste o săptămână. Fletcher tocmai demonstra tehnica zborului rapid unui grup de elevi noi. Se redresase dintr-un picaj de la șapte sute de picioare înălțime, ținând ca o dungă cenușie, foarte aproape de plajă, când un pui de pescăruș, la primul lui zbor, plană

în calea lui, strigându-și mama. Având doar o zecime de secundă pentru a-l evita, Pescărușul Fletcher Lynd se izbi, spre stânga, cu o viteză de peste două sute de mile pe oră, de o faleză masivă de granit.

Stânca i se păru o uriașă de piatră care ducea spre o altă lume. O explozie de teamă, de durere și de întuneric, după care se trezi purtat la întâmplare, pe un cer foarte ciudat, uitând, amintindu-și, uitând din nou; era înfricoșat, trist și, mai ales, îi părea rău, nespus de rău.

Auzi o voce, vocea pe care o auzise și atunci când îl întâlnise pentru prima oară pe Jonathan Livingston.

— Fletcher, să nu uităm că noi încercăm să ne depășim limitele una câte una, cu răbdare. Programul nostru prevede zborul prin stâncă ceva mai târziu, nu acum.

— Jonathan!

— Cunoscut și sub numele de Fiul Marelui Pescăruș, îi spuse instructorul sec.

— Ce faci aici? Faleza! Cum… eu… murit?

— Ei, Fletch, fii serios. Gândește-te. Dacă-mi vorbești înseamnă că n-ai murit, nu? Ai reușit să faci altceva: ți-ai modificat cam brusc nivelul de conștiință. Acum, alege. Poți să rămâi aici, să înveți la acest nivel – care, de altfel, e mult mai înalt decât cel pe care l-ai părăsit –, sau te poți întoarce să lucrezi cu Stolul. Ce-i drept, Bătrânii sperau să se întâmple o catastrofă, dar nu credeam că o să meargă chiar așa de ușor.

— Sigur că vreau să mă întorc la Stol. De-abia am început lecțiile cu noul grup de elevi!

— Foarte bine, Fletcher. Ține minte ceea ce spuneam, că trupul nostru nu e altceva decât gândirea însăși!…

Fletcher dădu din cap, își desfăcu aripile și deschise ochii la poalele stâncii, în mijlocul Stolului, care se strânsese acolo. O larmă de țivlituri și cârâituri se stârni din mulțime, când făcu prima mișcare.

— Trăiește! Cel care a murit trăiește!

— L-a atins cu vârful aripii! L-a adus la viață! Fiul Marelui Pescăruș!

— Nu! El neagă asta! Este un diavol! UN DIAVOL! A venit să distrugă Stolul!

În mulțime erau patru mii de pescăruși îngroziți de ceea ce se întâmplase, iar strigătul DIAVOL! trecu printre ei ca o furtună pe ocean. Cu ochii strălucitori și cu ciocurile ascuțite se adunară în jurul lui ca să-l ucidă.

— Te-ai simți mai bine dacă am pleca, Fletcher? îl întrebă Jonathan.

— Nu m-aș împotrivi prea mult…

În aceeași clipă, se aflau la o jumătate de milă depărtare, iar ciocurile scânteietoare ale pescărușilor nimeriră în gol.

— De ce oare, spuse Jonathan nedumerit, cel mai greu lucru pe lume este să convingi o pasăre că e liberă și că și-o poate dovedi sieși cu puțin efort? De ce oare o fi atât de greu?

Brusca schimbare de scenă îl făcea încă pe Fletcher să clipească.

— Ce-ai mai făcut? Cum am ajuns aici?

— Doar *tu* ai vrut să pleci din mijlocul mulțimii, nu?

— Da! Dar cum ai…

— Simplu, Fletcher. Prin exercițiu.

Spre dimineață, Stolul se potolise; nu însă și Fletcher.

— Jonathan, îți amintești că mi-ai spus, odată, demult, că cine își iubește Stolul îndeajuns se întoarce la el și-l ajută să se desăvârșească?

— Da, sigur.

— Nu înțeleg cum poți iubi un cârd de păsări care tocmai au încercat să te ucidă.

— Dar, Fletcher, nu asta iubești la ei! Nu iubești ura și răutatea. Trebuie să te străduiești să vezi adevăratul pescăruș, partea bună din fiecare. Trebuie să-i ajuți și pe ei s-o vadă în ei înșiși. Asta înțeleg eu prin dragoste. E grozav când înțelegi asta. Îmi aduc aminte, de pildă, de un tânăr pescăruș aprig, pe nume Fletcher Lynd. Tocmai fusese Proscris. Era gata să-și distrugă întregul Stol, începând să-și construiască propriul său iad cumplit pe Stâncile Îndepărtate. Și iată-l că, astăzi, își construiește propriul paradis, și conduce întregul Stol într-acolo.

Fletcher se întoarse spre instructor, cu teamă în ochi.

— Eu să conduc? Adică cum, eu să conduc? Tu ești dascăl aici. N-ai putea să pleci!

— Zău? Nu crezi că s-ar putea să mai existe și alte stoluri și alți Fletcheri care să aibă mai multă nevoie de un dascăl decât cel de față, care, oricum, e pe drumul cel bun către lumină?

— *Eu?* Jon, eu nu sunt decât un pescăruș obișnuit, iar tu ești…

— …unicul Fiu al Marelui Pescăruș, nu? Jonathan suspină și se uită în larg. Nu mai ai nevoie de mine. În fiecare zi trebuie să descoperi câte puțin din adevăratul, nemărginitul Pescăruș Fletcher. El îți este dascăl. Trebuie să-l înțelegi, trebuie să-i urmezi învățătura.

O clipă mai târziu, trupul lui Jonathan se clătină în aer, pâlpâind și devenind transparent.

— Nu le da voie să umble cu zvonuri prostești despre mine, să facă din mine un zeu. Ne-am înțeles, Fletch? Sunt numai un pescăruș. Îmi place să zbor, nu zic nu…

— JONATHAN!

— Sărmane Fletch, să nu crezi ce-ți spun ochii. Ei oglindesc numai piedicile. Privește cu gândul, descoperă ceea ce știi deja și vei vedea cum trebuie să zbori.

Pâlpâirea încetă. Pescărușul Jonathan dispăruse în văzduh.

Nu peste mult timp, Fletcher se ridică spre cer cu greu și dădu de un grup nou de elevi, gata pentru prima lor lecție.

— Pentru început, spuse el apăsat, trebuie să înțelegeți că un pescăruș este ideea nelimitată a libertății, imaginea

Marelui Pescăruș, iar întregul vostru trup de la o aripă la alta nu este decât gândul vostru însuși.

Tinerii pescăruși îl priveau neîncrezători.

Ce să spun, se gândeau ei, oare asta e o regulă pentru un luping?!

Fletcher suspină și o luă de la capăt.

— Bun… Foarte bine, spuse el aruncându-le o privire critică. Să începem cu Zborul Orizontal.

Și, zicând acestea, înțelese dintr-odată că prietenul său nu fusese cu nimic mai divin decât el însuși.

Fără limite, Jonathan? se gândea el. Ei, atunci nu va trece multă vreme și voi apărea ca din senin pe plaja ta ca să-ți arăt câte ceva din tehnica zborului!

Și, deși încerca să pară în ochii lor sever, așa cum s-ar fi cuvenit, pescărușul Fletcher își văzu dintr-odată elevii, pentru o clipă numai, așa cum erau ei de fapt; și-i plăcu la nebunie ceea ce văzu. Fără limite, Jonathan? își spuse în gând și zâmbi. Pornea pe calea lui spre desăvârșire.

Partea a patra

După ce Pescărușul Jonathan a dispărut de pe plajele frecventate de Stol, timp de câțiva ani, pescărușii s-au transformat în niște păsări cu totul neobișnuite, cum nu mai existaseră pe pământ. Mulți dintre ei începuseră chiar să-i înțeleagă mesajul. Devenise la fel de obișnuit să vezi un pescăruș tânăr în vrie inversă sau exersând lupingul, precum unul bătrân care refuză să-și deschidă ochii spre triumful zborului și continuă să zboare drept spre bărcile de pescari în speranța unei cine de pâine veche muiată în apă sălcie.

Pescărușul Fletcher Lund și ceilalți elevi ai lui Jonathan au transmis învățăturile primite de ei despre liberatate și zbor tuturor stolurilor, de-a lungul întregului țărm, ca niște adevărați misionari.

Multe evenimente ieșite din comun s-au petrecut în acele zile. Elevii lui Fletcher și elevii elevilor lui zburau cu o precizie și o bucurie nemaiîntâlnite până atunci. Ici și colo, pescăruși făceau acrobație aeriană mai bine decât Fletcher, ba uneori mai bine chiar și decât Jonathan. Un pescăruș care vrea să-și desăvârșească zborul nu cunoaște limite. Unii dintre ei ajunseseră la un nivel atât de înalt de perfecțiune,

încât au dispărut, precum Jonathan, de pe fața pământului incapabil de a-i ține în limite sale.

O adevărată perioadă de aur, cel puțin o vreme. Stoluri de pescăruși se apropiau de Fletcher ca să-l atingă pe cel care a fost în preajma Pescărușului Jonathan – pescărușul cu puteri divine. În zadar încerca Fletcher să le explice că Jonathan fusese un pescăruș ca oricare dintre ei, care a învățat precum învață și ei. Ei voiau să audă cuvintele lui Jonathan, să vadă cu precizie gesturile sale, să dezvăluie tot mai multe amănunte despre el. Și cu cât cereau mai multe detalii, cu atât Fletcher devenea mai stingher. Și de unde fuseseră inițial interesați să pună în aplicare mesajul lui Jonathan… prin exercițiul zborului rapid și liber în văzduh… treptat nu-i mai atrăgea munca grea a zborului. Erau curioși, în schimb, să afle cât mai multe legende despre Jonathan, idolul acestui club de admiratori.

— Mărețe Pescăruș Fletcher, îl întrebau, a spus oare Minunatul Jonathan că suntem într-adevăr ideile Marelui Pescăruș… sau că suntem de fapt ideile Marelui Pescăruș…?

— Vă rog să-mi spuneți Fletcher, pur și simplu Pescărușul Fletcher, le răspundea el, îngrozit de modul în care i se adresau. Și ce importanță au cuvintele exacte pe care le-a folosit? Amândouă sunt corecte: suntem ideile Marelui Pescăruș…

Dar știa că răspunsul lui nu-i satisfăcea, că pentru ei nu era decât evitarea adevăratului răspuns.

— Mărețe Pescăruș Fletcher, când Divinul Pescăruș Jonathan a început să se înalțe, a făcut-o cu un singur salt spre vânt, sau cu două? Până să corecteze o întrebare, venea altă: Mărețe Fletcher, spune-ne, Sfântul Pescăruș Jonathan avea ochi gri sau aurii?

Cel care pusese întrebarea își îndrepta ochii gri cu nerăbdare spre răspuns.

— Habar n-am! Și ce importanță are culoarea ochilor? Avea ochi… vineții! Ce are una cu alta? A venit să ne spună că putem zbura dacă ne trezim și nu ne mai preocupăm de culoarea ochilor. Uitați-vă aici, o să vă arăt cum să zburați ca o morișcă…

Dar ei nici măcar nu au încercat morișca, ci s-au îndreptat gânditori spre casă. Supremul Pescăruș avea ochi vineții, nu ca ochii mei sau ca ochii vreunui pescăruș care a existat vreodată.

Și orele de zbor s-au transformat, cu anii, din poeme zburătoare în mici bârfe despre Jonathan, înainte și după exerciții, după care urmau lungi discursuri pe nisip despre Cel Divin, discursuri numai, fără nici un fel de zbor.

Fletcher și ceilalți elevi ai lui Jonathan erau nedumeriți, și în același timp opuși total acestei schimbări. Dar neputincioși. Erau onorați, ba mai rău, venerați, dar nimeni nu-i mai ascultă, și cei care practicau arta zborului erau tot mai puțini.

Unul câte unul, vechii elevi au murit, lăsând în locul lor trupuri reci, neînsuflețite. Stolul vărsa lacrimi amare, orga-

nizând ceremonii de înmormântare, punând trupurile neînsuflețite sub uriașe mormane de pietre, fiecare dintre ele depusă după o lungă cuvântare tristă și solemnă. Mormanele de pietre funerare au devenit apoi locuri sfinte, și fiecare pescăruș care aspira la Unitate era dator să treacă prin ritualul de a depune o piatră și a ține o cuvântare funerară. Nimeni nu știa ce se înțelege prin Unitate, dar era un lucru atât de serios și de profund, încât nici unul nu îndrăznea să-ntrebe ce însemna; era prea riscant. Așa că era de la sine înțeles că toți știu ce este Unitatea, și cu cât piatra depusă pe mormântul Pescărușului Martin era mai frumoasă, cu atât mai bune erau șansele de a deveni precum sacrul pescăruș decedat.

Fletcher a încetat din viață ultimul. S-a întâmplat în timpul unei sesiuni de zbor, lungă și singuratică, cel mai frumos zbor pe care îl făcuse vreodată. Trupul i-a dispărut fără urmă în mijlocul unui lung zbor vertical, exersat ani de zile, încă de pe vremea când l-a întâlnit pentru prima oară pe Pescărușul Jonathan. Fletcher nu a dispărut depunând pietre funerare și nici ținând vreun discurs, ci s-a pierdut în perfecțiunea propriului zbor.

Când Fletcher nu a mai apărut pe plajă săptămâna următoare, când nu s-a găsit nici un bilet pe care să-l fi lăsat în urmă, Stolul a fost consternat.

Dar apoi s-au adunat, au stat pe gânduri și au decis ce s-ar fi putut întâmpla. S-a anunțat că Măreţul Pescăruș Fletcher a fost văzut, înconjurat de alți Șapte Elevi din prima serie, pe stânca ce de acum înainte se va numi Stânca Unității. Și, pe când stăteau ei așa, norii s-au despărțit și Marele Pescăruș Jonathan Livingston, înveșmântat în pene regale și scoici de aur, cu o coroană de pietre prețioase pe cap, arătând spre cer și mare, spre vânt și pământ, l-a chemat spre Țărmul Unității. Miraculos, Fletcher s-a ridicat, înconjurat de o aureolă de raze luminoase, și norii s-au îmbinat din nou în ritmul unui cor sublim de pescăruși.

Așa a devenit mormanul de pietre de pe Stânca Unității, în memoria sacră a Pescărușului Fletcher, cel mai mare morman de pietre de pe orice plajă de pe pământ. Astfel de mormane și replici de mormane erau peste tot, și, în fiecare după-amiază de marți, Stolul se aduna în jurul acestor morminte și asculta poveștile miraculoase ale lui Jonathan Livingston și ale Talentaților săi Elevi Divini. Nici un pescăruș nu zbura mai mult decât minimul necesar. Tot felul de tradiții curioase se creaseră în jurul zborului. Păsările mai bogate purtau crengi în cioc, ca simbol al statutului lor social. Cu cât creanga era mai mare și mai grea, cu atât mai mare era atenția de care se bucurau.

Mărimea crengilor simboliza nivelul de progres al pescărușului ce o purta în cioc. Câțiva însă au observat că cei mai credincioși dintre pescăruși, purtând crengile cele mai grele, zburau tot mai straniu.

O piatră perfect șlefuită deveni simbolul învățăturilor lui Jonathan. Mai târziu, orice fel de piatră era la fel de simbolică. Piatra era, evident, cel mai nepotrivit simbol pentru o pasăre care îi învățase bucuria zborului. Dar prea puțini, nici măcar pescărușii mai importanți din Stol, păreau să observe această nepotrivire.

Marțea toți se opreau din zbor și se adunau să asculte rugăciunea Elevului Oficial al Stolului. În numai câțiva ani, rugăciunile deveniseră piatră dogmatică. „Hei-Jona-Ruș-Uni-fie-ți-milă-de-mine-mic-ca-un-păduche-de-nisip." Și tot așa, în fiecare marți. Cu cât cuvintele erau mai puțin inteligibile, recitate rapid, până când își pierdeau sensul, cu atât Studentul Oficial era mai admirat. Câteva păsări mai obraznice ziceau că oricum sunetele nu înseamnă nimic chiar dacă, din când în când, se mai recunoștea câte un cuvânt printre sunetele repetate la infinit.

Imagini ale lui Jonathan, zgâriate cu ciocul pe piatră moale, cu ochi din scoici vineții, apăruseră peste tot pe plaje, la fiecare lespede funerară – centre de rugăciune ferventă.

În mai puțin de două sute de ani, moștenirea lui Jonathan a dispărut total din ritualul zilnic pentru că, se

spunea, era Sfânt, și nici un pescăruș obișnuit, mai josnic decât un păduche de nisip, nu putea să aspire la asemenea înălțimi. Riturile și ceremoniile create în jurul numelui lui Jonathan deveniseră obsesive. Pescărușii care mai aveau cât de cât puțină minte se țineau la distanță de monumentele funerare construite prin ceremoniile superstițioase ale celor care preferau scuzele insuccesului muncii grele spre perfecțiune. Pescărușii cu minte își astupau urechile la sunetele unor cuvinte cum ar fi „Zbor“, „Lespede“, „Marele Pescăruș“, „Jonathan“. Altfel, acești pescăruși erau perfect lucizi și onești, dar mințile lor refuzau să înregistreze numele lui Jonathan sau orice alt cuvânt folosit excesiv de Elevii Oficiali Locali.

Din curiozitate, pescărușii mai deștepți începură să experimenteze în ale zborului, deși nu foloseau niciodată cuvântul „zbor“.

— Nu este zbor, își spuneau ei cu încăpățânare. E un mod de a găsi adevărul.

Refuzând astfel să-i urmeze pe Elevii Oficiali, au devenit, cu vremea, învățăcei. Deși evitau să-i pronunțe numele, puneau în practică însuși mesajul adus de Jonathan în mijlocul Stolului.

Nici urmă de revoluție zgomotoasă; nici urmă de zbierete și pancarte agresive. Invidizi precum Pescărușul Anthony, nu încă ajunși la maturitate, începură să-și pună întrebări.

— Să fim bine înțeleși, îi spuse el unuia dintre Elevii Oficiali Locali. Păsările care vin aici în fiecare marți fac asta din trei motive posibile: pentru că își imaginează că învață ceva; pentru că punând o piatră pe mormanele funerare își închipuie că vor deveni sfinți; sau pentru că toată lumea se așteaptă să-i vadă la datorie.

— Și tu, tinerele, tu nu ai nimic de învățat?

— Ba da, dar nu prea știu exact ce. Ceea ce mi-e foarte clar însă e că nu o să devin sfânt numai pentru că depun pietre pe mormânt, și prea puțin îmi pasă de ce cred ceilalți pescăruși despre mine.

— Și care-i concluzia ta?

Erezia tânărului pescăruș se simțea în vocea interogatorului.

— Cum se numește miracolul vieții? Marele-Pescăruș-Jonathan-Fie-i-Numele-Sfânt a spus că zborul…

— Viața nu-i un miracol, Elev Oficial. E o mare plictiseală. Marele tău Pescăruș Jonathan e o poveste veche, un basm de adormit copiii, pe care-l ascultă cei care sunt atât de slabi, încât nu pot să facă față vieții așa cum este ea. Imaginează-ți numai: un pescăruș care să zboare cu două sute de mile pe oră! Am încercat, dar nu am putut să depășesc cincizeci, și asta în picaj, și fără control. Există legi ale zborului care nu pot fi depășite, și, dacă nu mă crezi, încearcă! Chiar crezi în adâncul sufletului tău că marele tău Pescăruș Jonathan a zburat cu două sute de mile pe oră?

— Chiar și mai mult, spunse Elevul Oficial cu deplină credință. Și i-a învățat și pe alții să o facă.

— Da, ăsta este basmul de care vorbeam. Arată-mi că poți să zbori atât de repede, și-ți voi da ascultare.

Pescărușul Anthony știa unde să găsească dezlegarea secretului. Nu avea răspuns, dar știa că i-ar fi recunoscător până la moarte acelui pescăruș care-i va demonstra practic ceea ce spunea, care ar putea să-i arate cum să găsească bucurie și perfecțiune în viața de zi cu zi. Până atunci viața rămâne cenușie și tristă, fără sens și fără scop. Iar pescărușii, toți, un amalgam de pene și sânge pe cale de pieire.

Pescărușul Anthony zbura mai departe, ca tot mai multe alte păsări, departe de ritualurile și ceremoniile din jurul numelui Pescărușului Jonathan, întristați de lipsa de sens a vieții, dar cel puțin cinstiți cu ei înșiși și îndeajuns de curajoși ca să contemple această lipsă de sens.

Într-o după-amiază, Anthony zbura agale deasupra apei, copleșit de gânduri despre futilitate. Dacă viața nu are sens, singura soluție este să plonjeze în apă și să-și termine zilele acolo. Mai bine decât să continue să existe precum o iarbă-de-mare, fără rost și fără bucurie.

O logică perfectă, și Pescărușul Anthony își petrecuse viața după principiile cinstei și ale logicii. Va muri la un moment dat oricum, și nu prea vedea de ce să rămână în continuare legat de plictisul dureros al vieții.

Așa că se îndreptă într-un picaj direct spre valuri, de la vreo două mii de picioare, cu o viteză de cincizeci de mile pe oră. Curios, dar simțea o bucurie în această decizie finală. Găsise în fine un răspuns satisfăcător.

Cam la jumătatea picajului spre moarte, cu valurile crescând tot mai mari, auzi un șuierat pe lângă aripa lui dreaptă, de la un pescăruș care îl depășise în zbor… depășise de parcă el ar fi stat nemișcat pe plajă. Celălalt pescăruș era o masă albă de pene, un meteor difuz, descinzând din spațiu.

Mingea de pene zburlite încetini deasupra apei, cu privirea spre creasta valurilor, și apoi se desprinse brusc și puternic, cu ciocul îndreptat către cer: se ridică apoi încet și se opri cu un cerc perfect în văzduh.

Anthony se opri în zborul lui spre valuri, se uită cu atenție; uitase unde era.

— Oare văd bine? Un pescăruș! strigă Anthony, apoi se îndreptă spre cealaltă pasăre care nici măcar nu-l văzuse. HEI! strigă el cât putu de tare. AȘTEAPTĂ-MĂ!

Pescărușul se întoarse spre el, într-o viteză amețitoare, zbură lateral și se opri brusc în aer, precum un schior la capătul unei pârtii abrupte.

— Hei! Anthony gâfâia. Ce… ce faci acolo?

Ce întrebare tâmpită, dar nu-i trecea prin cap nimic mai bun.

— Îmi pare rău că te-am luat prin surprindere, spuse străinul cu o voce clară și prietenoasă, precum vântul. Nu-ți fie teamă, te văzusem. M-am jucat și eu puțin… Nu a fost nici un risc de ciocnire.

— Nu de asta mi-era teamă.

Anthony era treaz și viu, viu cum nu mai fusese niciodată, entuziasmat.

— Ce-i cu zborul ăla?

— Nu mare brânză, mă amuz și eu. Un picaj cu o revenire înceată și un luping la capăt. Nimic mai mult. Nu-ți ia prea mult timp să înveți așa ceva. O mișcare destul de drăguță, nu?

— E… e… superbă, ăsta-i cuvântul. Dar nu te-am mai văzut niciodată cu Stolul. Cine ești?

— Păi… sunt Jon.

Încheiere

Ultimul capitol nu este o poveste uluitoare, deși așa pare.

Cum iau naștere aventurile în mintea cuiva? Scriitorii spun că misterul face parte din farmecul poveștii. Nu oferă nici o explicație.

Imaginația este asemenea unui suflet străvechi, care se face auzit în sinea noastră. Ne vorbește despre o lume strălucitoare și despre bucuriile și tristețea, deznădejdea și triumful ființelor care o populează. Dar povestea nu e spusă în cuvinte. Scriitorii potrivesc imaginile, își aduc aminte fiecare replică. Presărând litere și semne de punctuație, povestea poate ajunge în librării.

Poveștile nu ascultă de reguli și principii, ci se ivesc din misterul care ne alimentează imaginația. Ani de zile suntem chinuiți de întrebări care nu ne dau pace, pentru ca dintr-odată să fim copleșiți de un șuvoi de răspunsuri venite de niciunde, ca niște săgeți trase de un arc nevăzut.

Așa mi s-a întâmplat și mie. Când am terminat partea a patra, povestea lui Jonthan se încheiase.

Am citit partea a patra de nenumărate ori, la vremea aceea. Nu avea cum să fie așa. Pescărușii care îl urmaseră pe Jonathan nu ar fi ucis spiritul zborului!

Capitolul acesta dădea de înțeles că o vor face. Eu n-am crezut-o. Toată povestea era cuprinsă în cele trei părți, de a patra nu era nevoie: un cer pustiu, cuvinte uitate. Nu trebuia să vadă lumina tiparului.

De ce n-am ars foile?

Nu știu. Le-am pus deoparte, iar povestea a continuat să creadă în ea însăși. Povestea știa ceea eu încercam să refuz: regulile și ritualul vor ucide încetul cu încetul libertatea de a trăi cum vrem.

Timpul s-a scurs, aproape o jumătate de secol.

Sabryna a găsit povestea de curând, rătăcită printre niște hârtii vechi, fără nici o valoare.

— Mai știi ce-i asta?

— Ce? am întrebat. Nu. (Apoi am citit câteva rânduri.) A, parcă-mi aduc aminte. Era…

— Citește-o, mi-a zis ea, încântată de descoperirea făcută.

Literele erau șterse acum. Însă cuvintele erau un ecou al ființei mele de atunci. Nu erau scrise de mine, ci de tânărul care fusesem.

Când am terminat de citit, eram copleșit de avertismentul și speranța transmise de manuscris.

„Știam ce fac! îmi spunea el. Secolul XXI, încorsetat de autoritate și de ritual, poate să înăbușe libertatea. Nu

înțelegi? Lumea va deveni mai sigură, dar nu mai liberă." Era ultima lui șansă. „Vremea mea a trecut. A ta, nu."

M-am tot gândit la vocea aceasta. Suntem noi, pescărușii, martorii sfârșitului libertății?

Partea a patra, tipărită în sfârșit acolo unde îi este locul, ne răspunde: „Poate că nu". A fost scrisă când nimeni nu cunoștea viitorul. Dar acum îl cunoaștem.

Richard Bach
primăvara lui 2013

Cuprins